

VORES STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

I

GELSTED BØRNEHUS

UDARBEJDET AF PERSONALET I GELSTED BØRNEHUS UD FRA DAGTILBUDSLOVEN, DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN, MIDDELFAKTS ARBEJDSGRUNDLAG PÅ DAGTILBUD, MIDDELFAKT KOMMUNES VISION PÅ BØRN OG UNGE OMRÅDET " FRA MIDDELFAKTBARN TIL VERDENSBORGER" OG GELSTED BØRNEUNIVERSETS PROFIL" ET LIV I BEVÆGELSE".

Indhold

Velkommen til Gelsted Børnehus	2
Hvad indeholder den pædagogiske blomst?	3
Fra Middelfartbarn til verdensborger	3
Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
Børnesyn	6
Dannelse	6
Børneperspektivet	8
Leg	10
Læring	12
Børnefællesskaber	13
Pædagogisk læringsmiljø	15
Børnemiljøer i vuggestuen og børnehaven	16
Psykisk børnemiljø	17
Det æstetiske læringsmiljø	17
Forældresamarbejde.....	18
Børn i udsatte positioner	20
Overgange og sammenhænge for barnet fra 0-6 år	21
Sammenhæng til børnehaveklassen.....	22
Inddragelse af lokalsamfundet	23
De seks læreplanstemaer	23
Alsidig personlig udvikling.....	24
Social Udvikling	25
Kommunikation og sprog.....	26
Krop, sanser og bevægelse	27
Natur, udeliv og science.....	28
Kultur, æstetik og fællesskab.....	29
Evalueringskultur	30

Velkommen til Gelsted Børnehus

Gelsted Børnehus er et integreret dagtilbud, som er en del af Gelsted Børneunivers. Gelsted Børnehus ligger i udkanten af Middelfart Kommune og blev bygget i 2013. Børnehuset rummer gode faciliteter for børnene, og vores legeplads indbyder til leg, nysgerrighed og børnenes fantasi. Gelsted Børnehus er normeret til 18 vuggestuebørn og 72 børnehavebørn.

I ydertimerne er vuggestuebørnene og børnehavebørnene samlet, så børnene starter og slutter dagen sammen. Igennem dagen fordeles børnene ud i deres primærgruppe, hvor der laves små børnefællesskaber, hvor børnene kan blive optaget af legen, og nysgerrigt udvikle sig og undersøge vores pædagogiske læringsmiljøer.

Vuggestuen, som hedder Haletudserne har store grupperum, som de udnytter til gode og dynamiske læringsmiljøer for børnene. Det bestræbes, at alle børn er ude at lege hver dag på legepladsen eller tager en gå tur på fx. til bondegården.

Børnehavebørnene er fordelt i 4 primærgrupper, Guldsmedene, Dansemyggene, Åkanderne og Storegruppen. På Guldsmedene, Dansemyggene og Åkanderne har de 3-4 årige fast base, hvor der bl.a. er fokus på børnenes relationer og alsidige personlige udvikling, indtil de starter i Storegruppen.

De 5 årige samles hvert år fra de øvrige grupper til Storegruppen 1. august. Storegruppen er optaget af legefællesskaber og de sociale spilleregler i gruppen. Børnene guides i venskaber som følger dem, når Storegruppen starter på Gelsted skole året efter. Storegruppen besøger ofte Pytten, som er vores SFO, for, at børnene får den bedste sammenhæng mellem børnehave og SFO/skole.

Vi ser på et bredt læringsperspektiv for børnene, når vi inddrager den styrkede læreplan i vores pædagogiske praksis. Der laves dagligt legende læringsmiljøer sammen med børnene, og børnene har medindflydelse på dagens lege og aktiviteter. Børnene er ude så meget som muligt i løbet af dagen, da det giver flere udfoldelses- og handlemuligheder for børnene, samt færre konflikter. Alle børn får gennem deres tid i børnehuset oplevelser "Ud af huset". Det kan fx være ture til Zoo, Hindsgavl eller lignede.

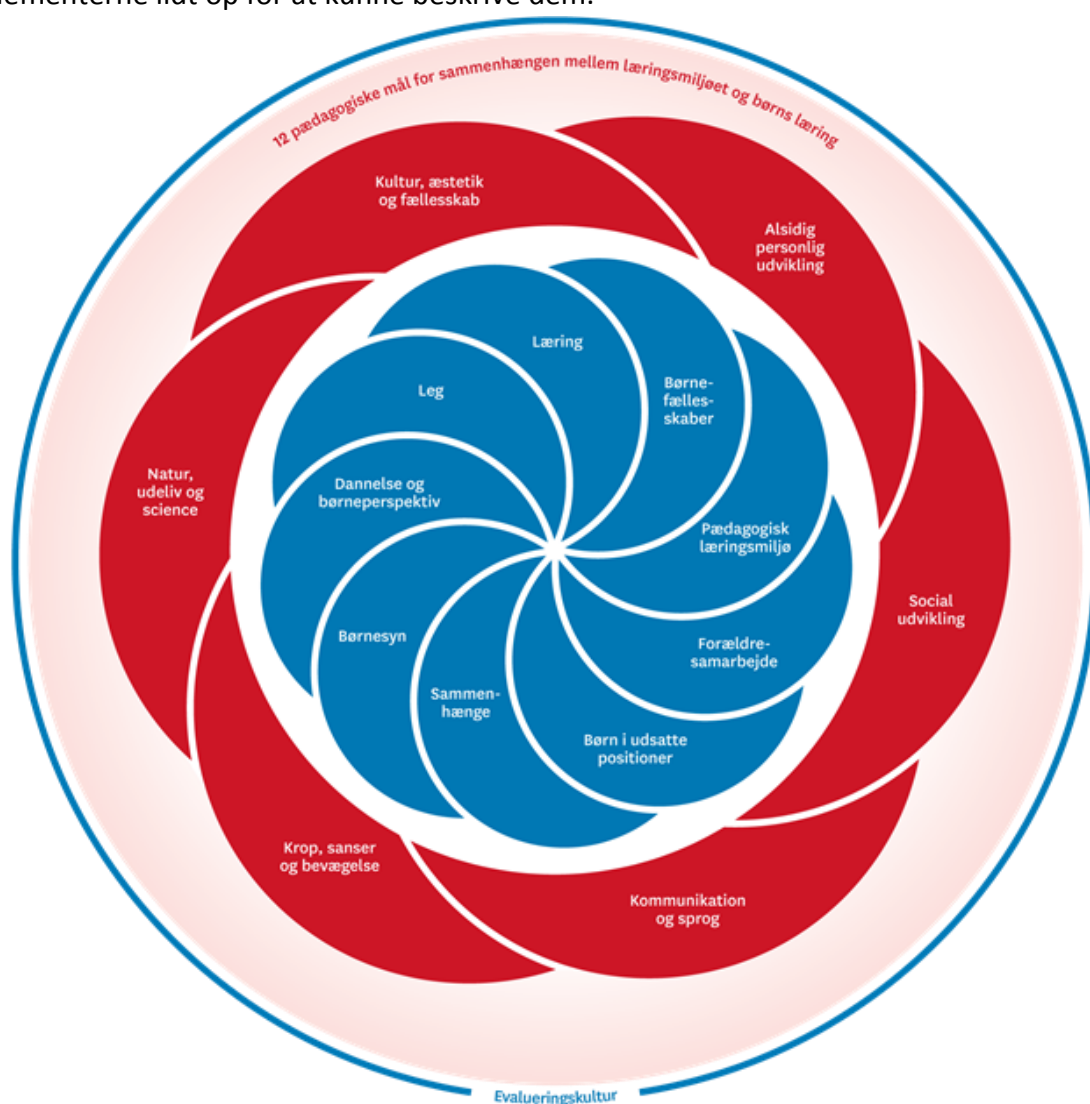
I Gelsted Børnehus er der madordning, og alle børn er på fuld kost gennem hele dagen. Se vores kostpolitik på Aula.

God læselyst

Hvad indeholder den pædagogiske blomst?

Den pædagogiske læreplan¹ skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag, som udgør rammen og en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende og børneperspektivet tydeligt. Læreplanen giver os en ramme for at arbejde systematisk med at planlægge, følge op og videreudvikle kvaliteten og pædagogikken i Børnehuset.

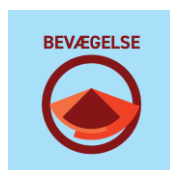
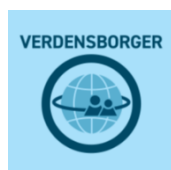
Den blå blomst er det fælles pædagogiske grundlag, hvor vi arbejder med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den røde blomst beskriver de 6 læreplanstemaer, som barnet møder i det pædagogiske læringsmiljø. Hele blomster hænger sammen på kryds og tværs, men vi prøver at dele elementerne lidt op for at kunne beskrive dem.

¹ Børne- og undervisningsministeriet. https://emu.dk/sites/default/files/2019-09/7996%20BUVM%20Plakat_konference_2_WEB.pdf

Fra Middelfartbarn til verdensborger²

I Middelfart kommune er der på børn og - ungeområdet en fælles vision om, at give alle børn helhjertede dage. Visionen "Fra Middelfartbarn til verdensborger" har fire pejlemærker: Verdensborger, bæredygtighed, bevægelse og attraktiv.

Verdensborgeren er et livsdueligt menneske, som tager ansvar for verdens fremtid, og som bidrager til at løse problemer i en globaliseret og digitaliseret verden. Verdensborgeren lever bæredygtigt, og har respekt for alt levende i naturen.

Bæredygtighed sætter fokus på FN's 17 verdensmål. Børnene får allerede i børnehuset et begyndende begreb om bæredygtighed, når der arbejdes med miljø og klima, samt social og kulturel bæredygtighed. Det er fx temaer som "Fra jord til bord", genbrugsprojekter og affaldssortering på stuerne. Bæredygtig pædagogik handler om respekt for hinanden, anerkendelse og at børn både kan bidrage til verden og få fra verden.

Bevægelse er, at børn lærer med kroppen forrest, og at de får erfaringer og oplevelser gennem kroppen. Børnenes krop er redskabet til at de kan bevæge sig fysisk med kroppen, mentalt med hovedet og socialt med følelserne.

Børnene skal hver dag bevæge sig både grov- og finmotorisk og både inde- og udenfor.

Børnene bevæger sig også gennem hele dagen, da de fx sanser gennem legen, føler, imiterer og opfordrer til sociale relationer og venskaber. Børnene skal opleve velvære og glæden ved bevæge sig, da de kan tage det med videre i deres liv.

Attraktiv handler om, at Børnehuset vil give børnene helhjertede dage med trygge rammer, hvor børnene trives, leger og oplever at få nye perspektiver ind i deres børneverden. Det handler også om, at Børnehuset er en attraktiv arbejdsplads for medarbejdere og ledere, og at forældrefællesskaberne dyrkes, og der er et sammenhold, som rækker ind i børnenes videre liv. Det er vigtigt, at der er sammenhæng fra Børnehuset videre over på Gelsted skole, og at den sammenhæng giver mening for børnene og deres forældre.

Både visionen og den styrkede pædagogiske læreplansblomst skal ses som en helhed i det pædagogiske arbejde i Børnehuset, og som noget der flettes ind i hinanden.

² Kort og godt omkring vision er under udarbejdelse. Link kommer senere. Visionen er revideret pædagogisk møde november 2020, og ordskyen er lavet.

Medarbejderne i Børnehuset har udarbejdet en ordsky omkring visionen for at illustrere, hvordan de vil arbejde med den. Visionen handler for medarbejderne om, hvad det lille barn skal have med sig i rygsækken, når det skal videre i livet, og hvilke oplevelser og lege som kan understøtte, at børnene bliver til verdensborgere gennem deres tid i Børnehuset.

Middelfart
KOMMUNE

De vildeste voksne
 Værne om hinanden
 Sjove voksne
 Deltage i børnenes leg
 Grine sammen
 Voksne med overskud - verdensborger
 Faglighed

Tillid til fundamentet
 Bæredygtige venskaber/relationer
 Tydelige voksne
 Vi er sammen
 Ro og rum til helhjertede dage
 Modet til at udvikle os sammen

Os - det er bare os
 Medbestemmelse
 Fælles oplevelse
 Venskaber
 Hjælpsomhed
 Børns bidrag

Voksende børn og barnlige voksne
 Faste bevægelsesdage/gymdage
 Bruge vores gode udearealer
 Krop og sprog er forbundet
 Smage på mad vi ikke kender

Leg og sjov
 Alle er aktive
 Følge børnenes ideer

Genbrugsen
 Gå på skraldetur
 Indsamle materialer til projekter
 De voksne er forbillede
 FN's Verdensmål
 Eksperimentere med forskellige materialer
 Flere grøntsagsretter
 Begyndende forståelse for bæredygtighed
 Sortere affald

**Fra Middelfartbarn
til verdensborger**

**At blive til nogen
for at blive til noget**
 Blive set, hørt og anerkendt
 Skabe sammenhæng for børnene
 Dannelse
 Livsduelighed
 Se verden i børnehøjde
 Du kan
 Omsorg, empati og nærvær
 Forældresamarbejde
 Sammenhold
 Være helhjertet

**Hverdagens superhelte
med udsyn**
 Engagerede voksne
 Modet til at turde
 Frihed i strukturen
 Bevægelse mentalt og fysisk
 Vi lærer sammen
 Modet til at være
 Tryghed og trivsel i fællesskabet
 Modet til at sige fra
 Nærmeste udviklingszone

We got the whole world
 Lære om andre kulturer
 Lære om steder i verden/rummet
 Samarbejde med skole, kirke, plejehjem
 og lokale foreninger
 Ansvarlig overfor naturen og hinanden

GELSTED BØRNEHUS

Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Børnesyn³

I Børnehuset er det en værdi i sig selv at være barn. Vi respekterer, at børn allerede fra vuggetue alderen har egne opfattelser om det at være barn, og vi ser børnene som kompetente medspillere, som er medbestemmende over deres eget liv. Vi ser børnene på deres aktuelle niveau og skaber muligheder for, at de kan indgå i fællesskaber og relationer på lige fod med andre børn. Vi skaber en tryk base og relation mellem barn og voksen ved at være lydhøre og imødekommende overfor barnet, samtidig med vi udfordrer det i nærmeste udviklingszone⁴. Ved at møde barnet med forståelse, respekt og empati, oplever barnet sig selv som en værdifuld deltager i fællesskaberne og at blive taget alvorligt. Vi har udarbejdet vores børnesyn og grundsyn på et pædagogisk personalemøde:

Børn har en værdi i sig selv

- Tage børneperspektivet
- Se på børnenes status
- Giv børnene elastik i rammerne
- Vær særlig opmærksom på, at barnet kan komme ind i børnefællesskabet, når barnet lige er startet, har været på ferie og efter sygdom
- Vær imødekommende i interaktionen med børnene
- Vær opmærksom på barnets signaler
- Barnet oplever empati og forståelse fra de voksne, også når børnene møder modstand i livet

Dannelse⁵

Med dannelse mener vi, at de voksne guider børnene i hverdagen og er et forbillede for børnene, og så er børnene også forbilleder for hinanden. De voksne viser børnene retning og sætter rammerne, som hjælper dem til at udvikle sig som menneske med livsduelighed, nysgerrighed, og gå på mod til at blive en verdensborger fra Middelfart. Vi arbejder ud fra en fælles holdning om, at

³ Børnesyn er revideret september 2018

⁴ Vygotskij var psykolog, han er blevet brugt i den pædagogiske praksis gennem mange år. https://da.wikipedia.org/wiki/Lev_Vygotskij og <https://www.paedagogen.dk/artikler/vygotsky-en-kort-indfoering-16659/>

⁵ Dannelsesbegrebet er revideret med praksisfortællinger oktober 2020

give børnene de bedste forudsætninger for at være en aktiv og deltagende del af fællesskabet, hvor alle bliver set, hørt og anerkendt. Børnene lærer gennem leg, hvor de får sociale færdigheder, og hvor de kommer til at kende spillereglerne og normerne i børnegruppen. Det gør, at børnene kan indgå og trives i samspillet med andre børn i både små og store fællesskaber. Dannelsen dækker også over den læring børnene i dagligdagen tilegner sig om f.eks. sprog, matematik opmærksomhed, natur, drama, digitalisering osv. Alle børn kommer med egne forudsætninger og meninger. Når disse afstemmes og sammensmeltes med omverdenens forventninger, lære børnene om demokrati, ligestilling, solidaritet og medbestemmelse, som alt sammen er vigtige elementer i dannelsesbegrebet. Når børnene går i vuggestuen, er der mange ting som skal læres, når det kommer til dannelse. Vores tilgang til børnene er positiv og omsorgsfuld. Børnene lærer en masse via de daglige rutiner, som foregår gennem leg fx lærer børnene hinandens navne gennem sanglege.

Når børn kommunikerer og siger godmorgen i vuggestuen.

"Albert er kommet i vuggestue, og lidt efter kommer Malou. Albert er begejstret over gensynet af Malou, han tager sin bluse op, så han har bar mave. Malou spejler Albert, og løfter også op i sin bluse. De griner højtlydt begge to, og løber sammen ind i motorik rummet."

Børnehaven:

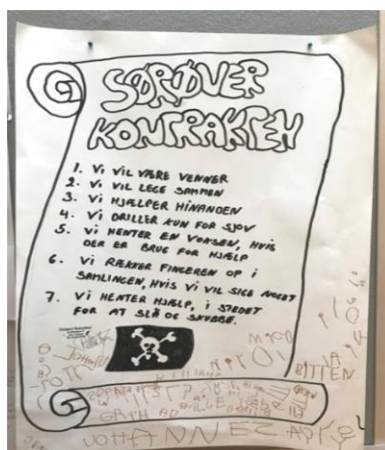
Med fokus på det sociale fællesskab og temaet "Hvem er jeg" lærer børnene de sociale spilleregler, som med tiden udvikler sig til normer for, hvordan man på en anerkendende måde omgås og behandler hinanden. Vi følger og inddrager børnenes perspektiver, så de lærer og bliver bevidste om deres medbestemmelse, og hvordan de har indflydelse på deres eget liv og læring.

Familieblomsten.

"Der står en lille flok børn henne ved vinduet og kigger ind på de forskellige potter med familieblomster i. De står, og fortæller hinanden, hvem der er i deres potter, og er meget ivrige efter at fortælle om deres egen potte. Anton udbryder: "Det er min kat, Katja. Hun er oppe i himlen". Mille: "Min farfar er også oppe i himlen. Han kigger ned og passer på mig og Markus". Anna: "Min farfar er ikke i himlen." Hun tænker lidt. "Men han kan godt lide at spise is sammen med mig".

Storegruppen⁶.

De ældste børn er selv med til at udarbejde og formulere et regelsæt, som beskriver, hvordan de i Storegruppen skal omgås hinanden. Det er med til, at børnene får en fælles ramme omkring omgangsform og tone, samarbejde, samt respekt for andre børn. Det enkelte barns ageren og holdninger bliver set, anerkendt og inddraget, så de lærer om deres egen betydning for fællesskabet. Storegruppebørnene kommer med forslag til Storegruppens navn det aktuelle år, og alle børnene stemmer om forslagene. Til sidst er navnet på plads.

Børneperspektivet

Børneperspektivet⁷ anskuer vi med 3 tilgange i vores pædagogiske praksis:

Udefra perspektiv	Et tilstræbt indefra perspektiv	Indefra perspektiv
Voksne ved hvad barnet har brug for	Voksne forsøger at "gætte" hvad barnet tænker	Barnets egen måde at se verden på
Et fagligt funderet perspektiv	Man forsøger at se verden med barnets øjne	Børnenes perspektiver er helt afgørende for den gode pædagogiske indsats
Perspektiver rundet af den voksnes personlige værdier og opfattelse af det gode børneliv	Man Gætter: hvad mon hun tænker, føler, ønsker, og hvordan oplever hun mon verden?	At inddrage barnets eget perspektiv er <u>grundstenen i alt relationsarbejde</u>

⁶ Revideret d.1.8.2020

⁷ Fra oplæg af Lene Iversholdt fra University college Denmark i 2018. Revideret på pædagogisk møde august 2019.

Vuggestuen:

I vuggestuen er der mange af børnene, som endnu ikke har et talesprog og det er derfor svært, at bruge perspektivet *indefra*⁸. Oftest må vi bruge vores viden om barnet og forældrenes informationer til at inddrage børneperspektivet. Men fx ved at pege kan selv de mindste børn vise og give udtryk for hvilket pålæg, de gerne vil have på deres mad, hvilken bluse de vil have på og hvad de gerne vil lege med. Vi inddrager børnenes ideer, når det er muligt, og prøver at følge deres spor.

Når turen tager en drejning i vuggestuen.

De voksne havde egentligt planlagt ruten til turen, men da vi skulle til at gå, sagde Ronja "Nej, bondegården" hvortil Phillip straks sagde "Bondegården", med et stort smil. Vi bestemte os straks til at følge børnenes ide og gik i stedet en tur på bondegården.

Børnehaven.

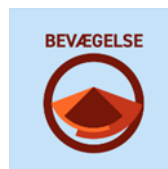
I børnehaven sætter vi os ind i børnenes interesser og prøver, at gå med på børnenes ideer. Vi præsenterer løbende børnene for forskellige emner som fx traditioner, temaer, værdier, lege og normer. Alt sammen noget som kan være medvirkende til, at børnene er i en løbende udvikling og får med- og selvbestemmelse. For at børnene kan komme med deres bud og komme til orde på fx et tema, så benytter vi os af børneinterview.

Når tissetrangen melder sig.

"Simon vil ikke benytte sig af de børnetoiletter, der er i børnehaven, så han holder sig hele dagen. Derfor har Alice aftalt i samarbejde med forældrene, at Simon sammen med en god ven kan benytte et bestemt personaletolet. Simon har sagt til Alice, at han gerne vil have sat et skilt på døren, der viser om toilettet er frit/optaget. Han ønsker også, at få lidt forskellige legetøj med til ham og hans ven, når der skal være toiletbesøg. Simon er begyndt at henvende sig til en voksen, når tissetrangen kommer."

⁸ Refererer til modellen om børneperspektiv.

Leg⁹

Legen har værdi i sig selv, og den er en grundlæggende forudsætning for børns udvikling. Børn leger ikke for at lære, men de lærer en masse, mens de leger. Legen bidrager til at øge børnenes viden og erfaringer, og legen styrker børnene socialt og giver børnene nye indtryk og oplevelser. Når børnene leger, undersøger de, hvem de er, hvad de kan, vil og tør. Legen understøtter børnene i at udvikle selvværd og identitet. Desuden styrker legen børnenes selvreguleringsevne, hvilket har en afgørende betydning for deres personlige og sociale udvikling senere i livet.

***”Det er nødvendigt,
at gøre sig umage,
for at noget går
så let som en leg!”¹⁰***

Børnenes spontane og selvorganiserede lege skal anerkendes og respekteres, da børnene i den frie leg opnår personlige og sociale færdigheder. Børnene får i disse lege muligheder for at opøve¹¹ ansvarlighed, initiativ, passion, udholdenhed, impuls kontrol, risikotolerance, opfindsomhed mm.

Når børnegruppen tager initiativ.

”Alva, Ruben, Felix og Birk går alle rundt ude på legepladsen, hvor de leder efter ting, de kan bruge til at bygge en ubåd med. Da børnene ikke rigtig kan finde noget på legepladsen, bliver de enige om, at gå ind i værkstedet, hvor de finder noget træ. Børnene spørger pædagogmedhjælper, Susanne, om de må bruge træet, de har fundet. Susanne udleverer søm og hammere, som børnene kan bruge til at bygge deres ubåd med. Børnene går i gang med at bygge deres ubåd.”

Vores pædagogisk strukturerede lege kan fx være sanglege, sanslege og samlinger med børnegrupper. I disse lege kan der være børn som står udenfor legefællesskabet, og de voksne kan guide ved, at de indtager forskellige positioner i legen fx ved at – gå foran i legen (instruerende voksen), ved siden af i legen (den undersøgende og undrende voksen) og bagved i legen (når den voksne kan stille sig udenfor legen igen). Andre gange er de voksne forbilleder og igangsætter for børnene, som efterligner de voksne i legen som fx Kongens efterfølgere.

⁹ Leg er revideret november 2019 – og der er aktionslæringsmål i gang i teams, hvor der filmes i grupperne til analyse af de voksnes deltagelse i legen.

¹⁰ Citat fra Hans Henrik Knoop oplæg fra d.5.11.2020

¹¹ Hans Henrik Knoop, oplæg fra d.5.11.2020 omkring visionen fra *”Middelfartbarn til verdensborger”*

Typer af leg som foregår i børnehuset¹²

Rollelege, konstruktionslege, tumlelege, regellege, fantasilege, imitationslege, de undersøgende og udforskende lege, risikolege, de styrede lege, frie lege, sanslege, turtagningslege, alene leg, parallelle lege og stille lege.

I vuggestuen øver alle sig på at lege.

”Vi er på legepladsen. Elias og Mavis er begyndt at feje blade sammen i en bunke foran indgangsdøren. De har lavet en stor bunke, som de ret stolte af. Inge-Lise henter en lille børnetrillebør, og opfordre nogen af de andre børn til at hjælpe med at køre bladbunken væk fra døren og hen på græsset. Inge-Lise viser, hvordan børnene kan samle bladene op i trillebøren, Anna og Mille er straks i gang med at hjælpe. Alle hjælper hinanden med at samle blade op, og Anna kører dem hen i bunken. Nu kommer Mavis på, at hun skal feje bladene den anden vej, så bladene ender i en ny bunke. Elias fejer både mod døren og mod bunken, og han har det sjovt. Nogen af de andre børn begynder nu at lege med bunken af blade, Der kommer en trillebøre mere til. En gruppe af børn, som er kommet hjem fra tur, tilslutter sig også fejelegen.”

Legen styrker relationen mellem voksen/barn og barn/barn. Sommetider skal de voksne hjælpe, støtte og guide børnene i deres legefællesskaber, så alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig i en positiv retning for alle.

Vi gør os umage i legen.

”Pædagogen Diana og Thor har tidligere på formiddagen lavet en pistol ud af træ. Thor er i sin leg kommet til at tabe den på legepladsen, og er nu ked af, at han ikke kan finde den. Diana spørger under eftermiddagsmaden om der ikke er nogle børn, som vil hjælpe hende og Thor med at gå på skattejagt efter Thors pistol. Herman og Malte er hurtige til at løbe ind i værkstedet, hvor de finder nogle toiletruller, som de bruger til kikkert, så de kan se efter pistolen. Drengene løber rundt på legepladsen og leder i fælleskab efter pistolen, som de til sidst finder i sandkassen.”

¹² Inspiration fra EVA TEMA 17 https://www.eva.dk/sites/eva/files/2019-06/7811%20EVA%20TEMA%20Leg_Low%20%28003%29.pdf

Børn lærer gennem hele dagen i børnehuset i samspil med andre. Børnene lærer med kroppen forrest, de sanser og drager erfaringer og viden gennem oplevelser med kroppen. De voksne kan understøtte teamet "*Krop, sanser og bevægelse*", så børnene gennem leg også får et kendskab til kroppens funktioner, få flere ord på kroppens organer via anatomidukke og digitalisering, når børnene ser filmen "*kroppens fordøjelse*".¹⁵

Børnene lærer også, når de får mulighed for at undre sig og stille spørgsmål til omverdenen, men også ved, at de udfordres i hverdagen, og kan gå på opdagelse og eksperimentere med fx forskellige materialer. Det pædagogiske læringsmiljø skal give plads til, at børnene tør begå fejl og slippe deres fantasi løs og famle lidt sig frem.

De voksne indgår i børnenes leg og støtter op om børnegruppen ved, at gå foran med læring og inspiration i legen, ved siden af, når vi støtter op og giver tryghed til udvikling, og bagved når vi følger børnenes spor og ideer, alt efter behov. Derved sikrer vi, at alle børn bliver mødt på deres præmisser.

Vores rytmer og daglige rutiner giver børnene læringsøjeblikke ved at være genkendelige, og det skaber tryghed for børnene, når de skal prøve nye ting. Børnene deltager i praktiske gøremål i løbet af dagen, og deres sociale bevidsthed styrkes, når de hjælper hinanden i fx garderoben.

I løbet af dagen deles børnene ind i mindre grupper, hvor de tilbydes forskellige aktiviteter og lege. De små grupper af børn er med til at skabe fordybelse og nærvær. Der øves også på turtagning, så børnene lærer, at forskellige kontekster kræver forskellige adfærdsformer. Børnenes selvhjulpethed skaber læring, og de daglige rutiner underbygger børnenes læring ved mange gentagelser. Fx nyder børnene, at hjælpe de voksne med praktiske gøremål som at dække bord, tørre borde af og rydde op og ordne vasketøj. Børn lærer, når de har medbestemmelse og selvbestemmelse, og de øver sig på at forhandle med hinanden i legen. Det er vigtigt, at børnene føler sig set og hørt, og at deres meninger og holdninger bliver inddraget i hverdagen.

¹³ Revideret på pædagogisk personalemøde i efteråret 2018.

¹⁴ <https://emu.dk/dagtilbud/det-paedagogiske-grundlag/laering?b=t436-t3495>

¹⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=l9cqyL8Re18>

”Børn skal blive til nogen for at blive til noget”¹⁷

Børnefællesskabet er eksistentielt for alle børn, og alle børn har ret til at være en del af fællesskabet. I børnefællesskabet får børn mulighed for at opnå socialiserings erfaringer, som ingen andre miljøer kan tilbyde. I børnenes indbyrdes leg og uformelle samspil har de mulighed for at afprøve forskellige positioner og imitere andre børns handlinger. Det er i fællesskabet med andre børn, at børnene lærer allermest om sig selv. Det er også her, hvor de finder deres styrker i fællesskabet og bliver kloge på både egne og andre børns færdigheder. Når børn deltager i børnefællesskaber øges deres chancer for at udvikle selvværd og selvtillid.

I børnenes vuggestuetid har vi mest fokus på børnenes følelsesmæssige og sociale udvikling i fællesskabet. De voksne oversætter verden og omgivelser for de mindste børn gennem mimik, og ved at sætte ord på handlinger, ting og børnenes følelser samt egne følelser. Når børnene leger sammen sker det ofte ved parallelle lege, hvor børnene leger den samme leg, ved siden af hinanden. Så starten på venskaber er, når børnene får øje på og interagerer med hinanden.

At kunne være sammen med andre børn har stor betydning for børns trivsel, og det er dette, som børnene fremhæver, hvis de voksne spørger ind til, hvad der er det bedste ved at gå i børnehave. Børnehaven og storegruppen: der er fokus på fællesskaber. Der arbejdes med venskaber i samlinger og der er aktiviteter omkring, hvordan man er en god ven. Der planlægges lege og aktiviteter med fokus på følelser, empati og hjælpsomhed, og børnene guides og støttes, så de også kan deltage på deres præmisser og dermed blive en engageret del af fællesskabet.

¹⁶ Børnefællesskaber er revideret på pædagogisk personalemøde maj 2020

¹⁷ Personalets forståelse af pejlemærket verdensborger i visionen *”Fra Middelfartbarn til verdensborger”*

Digital dannelse¹⁸

Barnets digitale dannelse starter allerede i Børnehuset og i samspil med en voksen¹⁹. Den digitale dannelse er en naturlig del af det pædagogiske arbejde med læreplanstemaerne og visionen. I Børnehuset er vores intention, at der kommer fokus på teknologien, og at vores pædagogiske kerneopgave bliver koblet sammen med den digitale dannelse. Teknologien ses altså som et redskab i vores pædagogiske praksis, både i forhold til børnenes udvikling og til at understøtte lege- og læringskulturen, på samme måde som andre legeredskaber. De digitale teknologier kan være med til at skabe en pædagogisk gevinst i Børnehuset fx kan man koble det fysiske og digitale sammen på en tur til i skoven, hvor redskaberne kan understøtte en eksperimenterende og undersøgende tilgang til nye kreative processer²⁰. Det kan blandt andet ske ved, at børnene tager videoer eller billeder af det, de ser eller møder på deres vej til og i skoven, og efterfølgende bruges i en snak om, hvad vi så og lærte om i skoven. Digitale medier kan skabe pædagogiske læringsmiljøer på tværs af tid og sted, fx kan en projektor vise et billede af junglen på væggen, og skabe en safariverden for børnene. I Børnehuset understøttes læring også visualiseret på Ipads og Iphones fx får børnene vist billeder af noget, som de ikke kender til, og børnene forberedes på nogle aktiviteter til dagen efter. Børnene er medskabere i processerne omkring digitale medier og har dermed også medbestemmelse til egen læring omkring nye ting, som er med til at give dem udsyn til den globale verden.

Børnehuset ønsker i samarbejde med forældrene at være med til at sikre, at børnene er forberedte på den digitale fremtid, og at den er med til at fremme børnenes udsyn lokalt, nationalt og globalt. Dette sker, når Børnehuset og forældrene i samarbejde klæder børnene på med digitale dannelse, så de mestrer digitale redskaber på en sikker og hensigtsmæssig måde, mens de går i Børnehuset.

**Vi koder robotmus og lærer om retninger,
får fornemmelse for rumfang, turtagning
og fællesskab.**

¹⁸ Digital dannelse er revideret september 2019

¹⁹ https://middelfart.inst.dk/DOK.vdir/_da6061/Arbejdsgrundlag%202018-2021/Arbejdsgrundlag%20dagtilbud%202018-2021.pdf

²⁰ <https://www.dfi.dk/presserum/filmcentralenfor-de-ynge> . Her kan 3-6-årige lege med film, billeder og lyd. Forskning viser, at appen styrker samarbejde, sprog og medieforståelse.

Alle børn er ude det meste af dagen. Udenfor har Gelsted børnehus en stor legeplads, som er delt op i legezoner, da det skaber et nærvær, at hele legepladsen ikke er åben for alle børn. Hver gruppe har et til stødende inde grupperum, toiletter og garderober, og det gør det nemt for børn og voksne at færdes i Børnehuset.

Udelivet for børnene er indrettet med masser af plads til at bruge fantasien. Legepladsen har lige fået nye redskaber i form af legehuse, hvor børnene leger rollelege og gemmeleg. Legehusene ligger tæt op af den beplantede "Skov" hvor børnene får en sanselig oplevelse med de forskellige sorter af træer. Legepladsen er indrettet med mulighed for at udfolde sig grov- og finmotorisk gennem bl.a. klatrestativ, fodboldmål, rutsjebane, motorikbane, bakker og skovområde. Der er også diverse cykler, en cykelbane, sandkasse, bålplads, samt scooter af træ. Udover det er der også lidt for sanserne, der er forskellige blomsterbede, forskellige slags træer og plantekasser med bl.a. jordbær. Hver gruppe tager gerne de ting/legetøj med ud, som børnene skal lege eller lave aktiviteter med. Børnene oplever, at inde og udemiljø sagtens kan hænge sammen, og bibringe til gode lege og ideer. Der er plads til løb og højt humør.

Pædagogisk læringsmiljø²¹

Rutiner og rytmer er gode pædagogiske læringsmiljøer, hvor børnene lærer gennem hele dagen. Allerede når børnene starter i vuggestuen arbejder vi med selvhjulpenhed for, at udvikle børnenes færdigheder. Gennem selvhjulpenhed styrker vi børnenes selvtillid og selvværd som hjælper dem til at kunne bidrage og udvise empati for andre mennesker og den verden vi lever i. I børnehaven udvikler vi videre på vuggestuens arbejde omkring børnenes selvhjulpenhed, og benytter oftest metoden fra Vygotskij's teori omkring "Barnets nærmeste udviklingszone". Vi guider børnene, når de har brug for hjælp og anerkender kærligt, hvis børnene bliver frustreret i og under deres udviklingsproces.

²¹ Pædagogiske læringsmiljøer er revideret oktober 2020 <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/viden-om-organisering-laeringsmiljoer>

<https://emu.dk/dagtilbud/det-paedagogiske-grundlag/paedagogisk-laeringsmiljo/laeringsmiljoer>

Børnemiljøer i vuggestuen og børnehaven

Alle børn er ude det meste af dagen. Udenfor har Gelsted Børnehus en stor legeplads, som er delt op i legezoner. Det skaber nærvær, at hele legepladsen ikke er åben for alle børn. Hver gruppe har et til stødende inde-grupperum, toiletter og garderober, og det gør det nemt for børn og voksne at færdes i Børnehuset.

Udelivet for børnene er indrettet med masser af plads til at bruge fantasien. Legepladsen har lige fået nye redskaber i form af legehuse, hvor børnene leger rollelege og gemmeleg. Legehuse ligger tæt op af den beplantede "Skov", hvor børnene får en sanselig oplevelse med de forskellige sorter af træer. Legepladsen er indrettet med mulighed for at udfolde sig grov- og finmotorisk gennem bl.a. klatrestativ, fodboldmål, rutsjebane, motorikbane, bakker og skovområde. Der er også cykler, en cykelbane, sandkasse, bålplads, samt en scooter af træ. For at stimulere sanserne, er der forskellige blomsterbede, forskellige slags træer og plantekasser med bl.a. jordbær. Hver gruppe tager gerne de ting/legetøj med ud, som børnene skal lege eller lave aktiviteter med. Børnene oplever, at inde- og udemiljø sagtens kan hænge sammen, og bidrage til gode lege og ideer. Der er plads til løb og højt humør.

BÆREDYGTIGHED

Vi er bæredygtige

"Pædagog Susanne har taget nogle børn med ud i køkkenhaven, for at forklare konceptet "Fra jord til bord". Børnene plukker solbær, som de kommer i en stor skål. Senere laver børnene solbærmarmelade til hele børnehuset."

I børnemiljøet indenfor og udenfor skal det være synligt for børnene, hvor der er lav, og hvor der er høj aktivitets lege. Det hjælper børnene med, at blive bevidst om, at forskellige opstillede rum kræver forskellige adfærdsnormer, og det giver børnene handlemuligheder.

BEVÆGELSE

Løbeleg

"Det er tidlig morgen, og Simone og Jakob leger tumleleg i gangen, mens forældre og børn kommer ind. Pædagogmedhjælper Tatiana får øjenkontakt med Simone, og lige med et, så husker Simone, hvor der må tumles. Hun siger til Jakob: "Kom Jakob, vi må løbe udenfor"

I grupperummene er indretningen børnevenlig, da næsten alt legetøj er tilgængeligt for børnene, og det er placeret i børnehøjde, så børnene kan gå i gang med at lege, med det, som de har lyst til. Rummene er lyse med forskellig inspiration på væggene, så børnene derigennem kan få ideer til

legen. Bl.a. har Dansemyggene lavet et træ i fællesrummet, hvor bladene strækker sig over hele loftet, for enden af rummet er der lavet en stor sol og skyer med både regn og lyn. Tingene på væggene gør også at rummene er hyggelige og stimulerende for sanserne. Vi bruger desuden væggene til at udstille børnenes færdiglavede kreationer.

Nu er Louise klar til at sige farvel til sin mor

"Dansemyggene har lavet blade i forskellige farver, som nu hænger i et af Børnehusets lofter. Bladene bevæger sig, når døren til grupperummet åbnes. Louise er lige kommet i børnehaven sammen med sin mor. Hun peger på bladene, og siger til sin mor: "Du skal vente med, at gå på arbejde indtil bladene flyver." Døren går op, og blade bevæger sig fra side til side. Nu tager Louise pædagog Diana i hånden og mor kan roligt tage på arbejde."

Psykisk børnemiljø

Vi arbejder med i et anerkendende perspektiv, hvor børnene skal opleve nærværende voksne, der møder det enkelte barn dér, hvor det er psykisk, fysisk, kognitivt, motorisk og følelsesmæssigt. Noget af det vigtigste for børnene er, at de har venner, og indgår i børnefællesskaber. Vi har fokus på både store og små børnefællesskaber, og laver fx relations skemaer i børnegrupperne, så vi sikrer, at børnene har eller får venner. Det psykiske børnemiljø er med til, at forme børnenes identitet, og give dem en forståelse for, at alle mennesker er forskellige. Fx laves der temaer med emnet "Hvem er jeg?" Temaets mål er bl.a. at give børnene et indblik i, hvor jeg kommer fra? Hvem er jeg? Hvor bor jeg? I samarbejde med forældrene kan børnene få forståelse for deres egen historie og baggrund og børnene får desuden et indblik i, hvordan de ser ud, hvordan deres egen familie ser ud, og hvordan deres familiekonstruktion er. Børnene bliver også nysgerrige på deres venners familiekonstruktioner. Det giver anledning til mange gode samtaler og der bliver videns delt imellem børnene, og de lærer noget om forskellige dynamikker i familien, kulturer og forskelligheder, som er med til at danne dem til verdensborgere.

Det æstetiske læringsmiljø

Det æstetiske læringsmiljø skal danne ramme for børnenes nysgerrighed. Æstetisk praksis og æstetiske læringsprocesser foregår overalt i Børnehuset, da børnene sanser og erfarer igennem hele dagen. Når vi ændre på vores børnemiljø foregår det i et børneperspektiv, hvor vi inddrager børnenes oplevelser, det kan være gennem dialoger med børnene, eller at de voksne har grebet børnenes ideer om, hvordan deres rum skal indrettes. De voksne tager hensyn til, og ansvar for, at

miljøet er tilsvarende til børnenes alder og modenhed. Når vi skaber disse æstetiske rammer for børnene, så øges børnenes indlæring og vi understøtter deres fordybelse og undre over verdenen. Æstetik for børn er også kunst og kunstneriske udtryksformer, som tegninger, sang, dans og musik.

Siesta i børnehøjde

Hos Åkanderne har børnegruppen et behov for at kunne øve sig i selvregulering, og for at komme ned i arousal i løbet af dagen. Pædagog Maria har derfor planlagt et forløb med børnene, hvor de i middagsstunden laver siesta sammen med børnene. Når der er siesta så tager børnene hver deres yogamatte frem, som de ligger på, mens de voksne har sat stille musik på Ipaden. Imens børnene slapper af, går Maria rundt og giver dem lidt trykmassage. Nogen gange falder et par af børnene i søvn, men det gør ikke noget, for Maria har lavet aftaler med børnenes forældre omkring det.

Forældresamarbejde²²

Et godt forældresamarbejde²³ er grobund for at barnet opnår tryghed, læring, udvikling og trivsel. Det har stor betydning i det gode forældresamarbejde, at der er dialog mellem det pædagogiske personale og forældrene i løbet af en dagligdag, da forældrene afleverer børnene i dagtimerne for at passe deres arbejde, samtidig med at det pædagogiske personale ikke oplever, hvad børnene har oplevet derhjemme. Det er med til fremme barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Har personalet ikke altid tid til at 'fange' forældrene, er den digitale kommunikation også en mulighed. Den kan ikke erstatte den personlige kontakt, men være et redskab til at kunne nå ud til alle forældre på en gang, så de kan få et indblik i, hvordan dagen er gået, og hvilke lege og aktiviteter, som der har været i børnehuset. Det pædagogiske personale og forældrene kan også sammen styrke barnets læring i Børnehuset. Derfor ses forældrene, som en ressource i barnets hverdag, og som en god sparringspartner for det pædagogiske arbejde i børnehuset. Når der er opbygget en tillidsfuld relation til hinanden, bliver det nemmere at ændre og justere omkring barnets læring.

Samarbejdet med forældrene og Børnehuset har stor indflydelse på det pædagogiske læringsmiljø i Børnehuset samt for gode børnefællesskaber. Når barnet oplever, at forældrene er deltagende i deres børnehaveliv, føler børnene sig set, hørt og forstået og det fremmer barnets deltagelse i lege og læringsfællesskaber på deres stuer. Derfor er det vigtigt, at forældresamarbejdet ikke begrænser

²² Skal revideret foråret 2021. Principper for forældresamarbejde i Gelsted børneunivers er udarbejdet i 2019.

²³ <https://emu.dk/dagtilbud/laereplanens-formal-og-rammer/foraeldresamarbejde>

sig til sociale arrangementer, men også handler om at fremme barnets trivsel, dannelse, udvikling og læring på tværs af Børnehuset og hjemmet.

Med forældresamarbejde forstås et samarbejde således at, både Børnehuset og forældrene har et ansvar for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Forældrenes ansvar består bl.a. i at holde sig orienterede og bakke op om det arbejde, der foregår i Børnehuset i forhold til barnets og børnegruppens trivsel og læring. Børnehusets ansvar er, at inddrage forældrene i arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Forældresamarbejde er en løbende udvikling og er også individuel fra familie til familie. Der kommer løbende nye børn og forældre til, som har forskellige behov eller deltagelsesbetingelser i samarbejdet, og det er vigtigt, at både personalet og "Gamle" forældre tager godt imod dem.

I børnehuset holdes der løbende samtaler med forældrene fx:

1. Besøgsmøde
2. 3 måneders samtale/3 års samtale med fokus på jeres barnets sprogudvikling
3. Efter behov: 4 års samtale med fokus på jeres barnets motoriske udvikling
4. 5 års samtale med fokus på jeres barnets udvikling i forhold til storegruppe og kommende skolestart.

Hvis der er behov for yderligere samtaler, aftales det mellem forældrene og personalet.

I Børnehuset holdes der forskellige sociale arrangementer, hvor forældrerådet bidrager med ideer og praktiske gøremål til arrangementet. Der sendes via Aula et årshjul ud til alle forældre omkring arrangementer for året i januar.

Børn i udsatte positioner²⁴

Børn kan være i udsatte positioner igennem korte og længere perioder af deres liv. I Middelfart kommune laves der tidlig opsporing af mistrives hos børn, da der laves systematiske trives undersøgelser af alle børn i dagtilbud to gange om året. Læs mere og se filmen om børns trivsel i Handleguiden omkring indsatser i Middelfart Kommune.²⁵

De voksne omkring barnet skal være opmærksomme på barnets trivsel, og hvis det udviser tegn eller signaler²⁶, som kan indikere, at det er i en udsat position, skal der laves en pædagogisk handleplan for barnet i samarbejde med forældrene, som matcher barnets og familiens behov. Barnet kan komme i en udsat position, hvis det oplever grundlæggende utryghed, eller hvis barnet oplever større midlertidige forandringer i familien som fx dødsfald, sygdom i familien, skilsmisse eller flytning. Ved midlertidige forandringer vil en ekstra omsorg og lydhørhed over for barnet være påkrævet som supplement til samarbejdet mellem Børnehuset og forældrene. Det er det vigtigt, at der løbende er en dialog omkring barnets trivsel, og at forældrene informerer personalet, hvis der sker noget i familien, som kan påvirke barnets trivsel. Et barn i generelt god trivsel, som oplever en livskrise og som udviser reaktioner på mistrivsel, kan med støtte og hjælp finde tilbage til en god trivsel.

Børneperspektivet i Børnehuset.

Børn som er i udsatte positioner har brug for ekstra elastik i hverdagen fra både forældrene, andre børn og de voksne i Børnehuset.

Børnehuset har også specialpædagoger tilknyttet, som giver sparring til det pædagogiske personale, og de er også tilknyttet børn, som har behov for støtte. Specialpædagogerne er også med til tværfaglige møder i Børnehuset, og de udarbejder sammen med pædagoger pædagogiske handleplaner. Som forældre i børnehuset vil man kunne opleve, at ens barn er i legegruppe/børnegruppe med en specialpædagog, da vi arbejder med og i børnefællesskaberne. Tre gange om året er der konsulentdage med ergoterapeuter og fysioterapeuter, som gerne vejleder forældre og personale. Sundhedsplejersken tilbyder alle forældre en undersøgelse af barnets motoriske udvikling, når det er 3,5 år. Samme dag tilbydes forældrene en samtale omkring barnet og dets trivsel.

²⁴ <https://vidensportal.dk/temaer/opsporing-1/definition>

²⁵ <https://trivsel.middelfart.dk/>

²⁶ <https://www.psykiatrifonden.dk/boern-unge/til-undervisere/mistrivsel/tegn-paa-mistrivsel-hos-boern-og-unge.aspx>

Overgange og sammenhænge for barnet fra 0-6 år

Overgangene sker fra hjemmet til vuggestuen, fra vuggestuen til børnehaven og fra børnehaven til tidlig SFO og skolen. I hver af disse overgange, laves der, i samarbejde med forældrene, en særlig indsats omkring det enkelte barn for at sikre de bedste betingelser for barnet. Sammenhæng og overskuelighed er nøgleord i denne proces.

Når barnet starter i vuggestue.

Det er vigtigt, at både barnet og forældrene er trygge i den proces det er, at starte i vuggestuen. Vi er velvidende om, at dette er det første vanskelige skridt på vejen i en lang frigørelsesproces, der varer indtil barnet er voksent. I vuggestuen, at det er afgørende for barnets trivsel, at der skabes en gensidig forpligtende relation mellem barnet og en ny voksne (pædagog eller medhjælper). Denne relation udvides gradvist til at omfatte flere ansatte i vuggestuen. Når barnet er trygt, er det fra sin trygge base parat til at være nysgerrig på verden omkring sig.

I Gelsted Børnehus inviteres kommende familier til et besøg i huset, når deres barn er blevet indmeldt. Her vises de rundt og hilser på personalet og får et overblik over huset og dets funktioner. De inviteres også til en dialog om deres barn, så vuggestuen er bedst muligt kan modtage barnet. Vuggestuen vil gerne høre om barnets opvækst helt fra fødslen af og om barnets rutiner og behov.

Når barnet starter i vuggestuen, ønskes det, at en af forældrene er sammen med barnet i de første dage. Det er individuelt hvor længe, det er nødvendigt. Det vigtigste er, at forældrene er trygge ved at forlade barnet, for hvis forældrene er trygge, bliver barnet det også. Det er ofte en god idé, at barnet har korte dage i starten, da det bruger meget energi på at forholde sig til den nye verden. Efter 3 måneder tilbydes forældrene en opfølgende samtale om barnets trivsel.

Når barnet starter i børnehaven.

Vi arbejder på, at overgangen skal gå så let som muligt. Derfor introduceres børnene løbende til børnehaven, således at når overgangen nærmer sig, så kender de største vuggestuebørn allerede børnehaven godt. Børnene har været på besøg i deres børnehavegruppe, og derudover åbner og lukker vuggestuen og børnehaven sammen. Der er altid voksne fra både vuggestue og børnehaven ved åbning og luk, så der er altid kendte ansigter for børn og forældre.

Primærpædagogen holder overleveringssamtale med barnets nye primærpædagog og forældrene om barnets udviklingsniveau og omkring barnets vaner, sove-mønstre, renlighed, osv. Her er det vigtigt, at forældrene deltager, og spørger pædagogerne om det, de kunne være i tvivl om. Hvis overgangen for barnet er svær, er der næsten altid mulighed for at komme på besøg i vuggestuen. Bare en time i de kendte omgivelser kan give overskud til at klare resten af dagen.

Sammenhæng til børnehaveklassen²⁷

I Børnehuset samles de 5-årige fra børnehavens øvrige 3 stuer d. 01.08. med henblik på, at starte i tidlig SFO pr. 01.03 det følgende år, efterfulgt af skolestart på Gelsted skole.

Børnene kender naturligvis hinanden fra børnehaven, men vil alligevel opleve en vis forventning og forandring.

I storegruppen er der en særlig opmærksomhed på børns muligheder for deltagelse i de nye børnefællesskaber. De voksne guider børnene i deres lege og aktiviteter for at sikre, at deres sociale fællesskaber lykkes. For at skabe fordybelse og nærhed deles børnene op i mindre grupper i løbet af dage fx har de spisegruppen, hvor de spiser sammen med en fast voksen og de samme børn. Nogen gange byttes der om på de små børnefællesskaber, da børnene har forskellige ideer og lege som imødekommes.

Læringsmiljøerne for storegruppe-børnene bliver tilrettelagt med et overordnet tema, som de voksne har valgt til gruppen. Børnene inddrages i projektet, som i år fx handler om *sørøver*. Sørvortemaet bliver bredt ud, så aktiviteterne vækker og rummer alle børns interesse, og så børnene er en del af det store fællesskab. Børnene har medindflydelse og er inddraget i processerne omkring temaet, og de lærer at samarbejde på kryds og tværs af venskaber, samt får kendskab til deres egne og vennernes kompetencer.

Det er så heldigt, at vores SFO (Pytten) ligger lige ved siden af børnehaven, og vi går mange gange på besøg i løbet af storegruppetiden²⁸. Dels for, at blive kendt med lokaliteterne, dels for at hilse på de voksne, som børnene skal have i tidlig SFO. Mange af vore aktiviteter bliver lagt der, ligesom vi bruger skolens gymnastiksal til leg og bevægelse. Mange af børnene har søskende, der går i SFO og har derfor yderligere kendskab til både SFO'en og skolen.

Inden overgangen til tidlig SFO afholdes en overleveringssamtale, hvor forældrene, børnehaveklasseleder, en pædagog fra Storegruppen og SFO'en og daglig leder af børnehuset deltager. På den måde kan al vigtig information videregives til SFO og skolen. Ved behov kan talehørelærere, ergo- og fysioterapeut, specialpædagog og andre relevante samarbejdspartnere indkaldes. En pædagog fra storegruppen følger med børnene i tidlig SFO fra marts til juli. Det skaber tryghed for børn og forældre.

²⁷ Læs mere her: <https://handleguiden.middelfart.dk/Overgange%200-6%20%C3%A5r>

²⁸ OBS: der er ingen besøg i Pytten 2020 pga. COVID-19

Inddragelse af lokalsamfundet

Ved at inddrage lokalsamfundet udvider vi børnenes pædagogiske læringsmiljø. Børnehuset samarbejder med skolen og SFO, kirken²⁹, dagplejen, plejehjemmet³⁰, og den lokale Fakta. Vi ønsker, at åbne mere for samarbejde med lokalsamfundet, når der er styr på COVID-19. Vi ønsker også, at få et samarbejde med den lokale gymnastik forening i Gelsted.

Vi kan besøge bondegården.

Børnehuset har mulighed for at besøge bondegården som ligger lige på den anden side af vejen. Landmanden får besøg af både vuggestuen og børnehaven, og han bidrager med viden om livet på landbruget med årstidens gang, dyr og maskiner. Børnene får mange gode oplevelser på bondegården. Besøget giver også anledning til, at snakke med børnene om, hvor de forskellige fødevarer kommer fra samt en forståelse for at mælk kan blive til smør og fløde. Alle børnenes sanser kommer i brug ved besøget fx så synes nogle børn at traktorerne lugter, og mange børn synes, at kattekillingerne er bløde. Til bondegården hører også et lille stykke "vild" skov, den benytter af og til af de store børnehavebørn. Her kan de finde kryb og kravl og udfordre deres motorik, når de kravler, klatre, eller samarbejde om at bygge huler, hvor de kan lege eller måske spise medbragte madpakker.

De seks læreplanstemaer

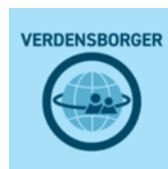
Selvom de seks læreplanstemaer beskriver enkeltvis, hænger de sammen i den pædagogiske praksis som en helhed.

²⁹ OBS: der skal ses på den nuværende aftale, når der kommer en ny præst til Gelsted.

³⁰ På nuværende tidspunkt består vores samarbejde i, at vi deltager i arrangementer på plejecenteret et par gange om året f.eks. cirkusforestilling og fastelavn.

Vi skal se på muligheder for et tættere samarbejde med plejecenteret efter COVID-19.

Alsidig personlig udvikling³¹

Børnehuset skal understøtte et pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene udvider deres erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Børnene skal møde omsorg og tryghed i interaktionen med de voksne, det er med til at give børnene gåpåmod, livduelighed og mulighed for at deltage i fællesskabet på tværs af køn, social og kulturelle baggrund.

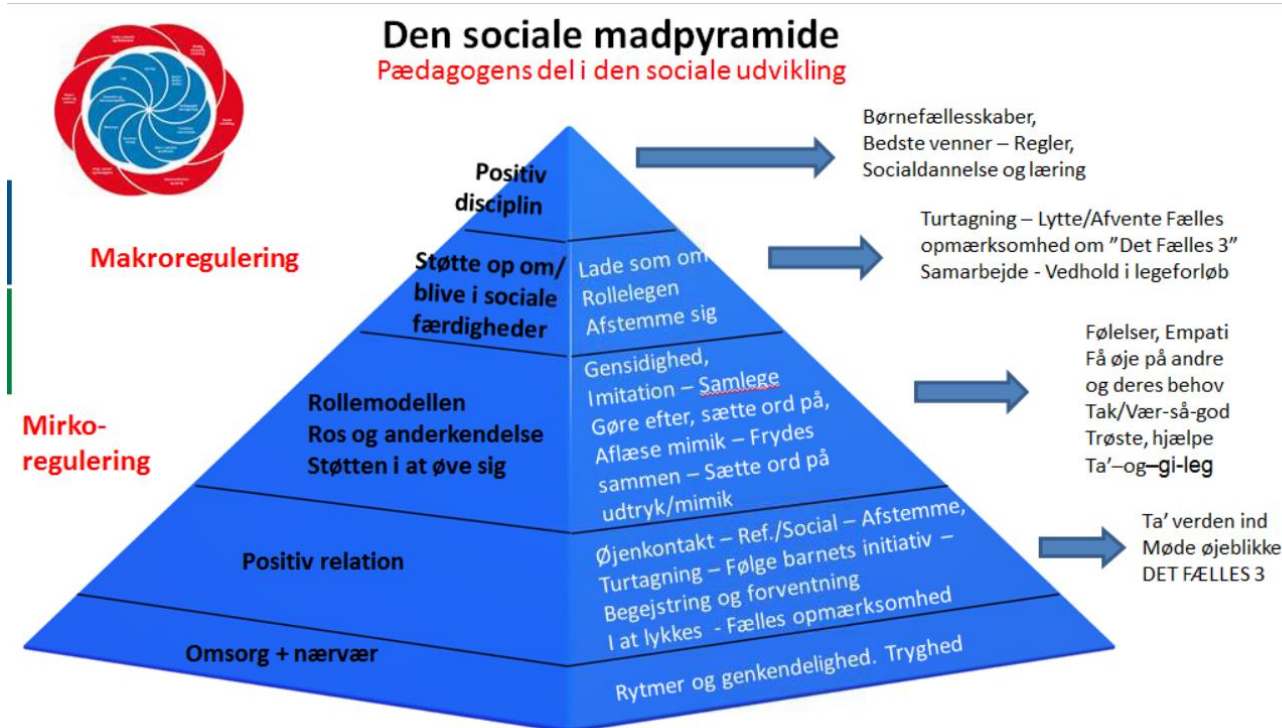
³¹ <https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/Alsidig%20personlig%20udvikling.pdf>

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer. Gennem leg opdager og udforsker børn verden og sig selv, og derfor er legen en særlig vigtig kilde til social udvikling. Ved at lege selv, eller ved at børnene observere andres leg, har børnene mulighed for at udvikle mange sociale kompetencer. For det første fordi legen i sig selv er en social arena, hvor børnene bl.a. øver sig på kommunikation og forhandling. For det andet fordi børn, der leger, øver sig på sociale strukturer og normer i legen.

Der er mange elementer tilknyttet børns sociale udvikling, og forskellige stadier børnene skal igennem (Se "Den sociale madpyramide"). Børnene møder mange forskellige arenaer i løbet af en dag, hvor de skal forholde sig til, og hvor de skal deltage i samspejlet med både voksne og børn

Børn skal deltage i sociale fællesskaber³³:

Citat af Bente Eshel: Børn har brug for at blive mødt med positive forventninger, fordi det fremmer deres gåpåmod og positive forventninger til omverden.

³² <https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/Social%20udvikling.pdf>

³³ Den sociale madpyramide er udarbejdet af specialpædagogerne Bente Eshel og Berit Garcia og gennemgået på pædagogisk personalemøde i september 2019. Ordsky er udarbejdet på mødet.

Brug de store briller
 Barnets ressourcer
 Anerkendende tilgang
 Vis glæde
 Værdsæt alle bidrag
 Alle høres
 Følg barnets initiativ
 Alle børn kan noget

Småt er godt
 Rum i rummet
 Rammesæt lege
 Rundkreds
 Plads til alle
 God snak
 Række hånden op
 Vente på tur
 Tryghed og nærvær
 Mindre grupper af børn

Dig - Mig - Os
 Lytte til børnenes interesser
 Inddrag barnet
 Fælles lege
 Forskellige legerelationer
 Forskellige aktiviteter
 Skiftes til at vælge

Social udvikling

Børnefællesskab
 Italesæt forskelligheder
 Inviter barnet med i fællesskabet
 Kroslige aktiviteter
 Massage
 Små og store fællesskaber
 Få mindretal med
 Ro til læring
 Alle har noget godt at bidrage med til fællesskabet
 Fælles aktiviteter
 Børnene skal trives og opleve, at være en del af fællesskabet

Sammen ka' vi
 Ressource fokus
 Hvad er jeg god til?
 Hvad er du god til?
 Empati
 Hjælpe hinanden
 "Hjemme hos mig"

Pædagogisk arbejde
 (kl. 6.15 - 16.40)
 God rollemodel
 Relation barn-barn
 Interaktion barn-voksen
 Nærmeste udviklingszone
 Socialt sammenspil
 Fællesskab
 Leg selv med

Geilsted Børnehus

Kommunikation og sprog ³⁴

Børn imiterer andre børn, både nonverbalt og med talesprog, og det er med til at skabe kommunikation og sprog for barnet. Voksne omkring barnet er sproglige rollemodeller, og relationen mellem barn og voksen er vigtig for barnets sproglige udvikling. I Børnehuset arbejdes der løbende med børnenes sproglige udvikling og arbejder ud fra de 10 sprogstrategier³⁵.

1. Følg barnets interesse.
2. Brug åbnende spørgsmål.
3. Vent på barnets svar.
4. Fortolk og udvid, hvad barnet siger.
5. Hjælp barnet med at sætte ord på.
6. Forklar ord, barnet ikke kender i forvejen.
7. Relatér til noget, barnet kender.
8. Udnyt de sproglige kompetencer, barnet har i forvejen.
9. Ret ikke barnets fejl direkte.
10. Leg med sproget, når det er muligt.

Børnehuset er tilknyttet både to-sprogs konsulent og tale-hører-lærer som jævnligt kommer i huset til sparring og undervisning i sprog. Derudover har vi en pædagog, som har uddannelse i

³⁴ <https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/Kommunikation%20og%20sprog.pdf>

³⁵ <https://emu.dk/dagtilbud/forskning-og-viden/samtaler-i-hverdagen>

sprogudvikling, og hun deltager i sprogvejledernetværk for at følge med i den nyeste viden. Alle 3-årige børn bliver sprogtestet i Middelfart Kommune³⁶.

Sprog og kommunikation

Sluk radioen - skru ned
 Dæmp støjen
 Dialogisk læsning
 Fordybelse
 Lave små rum
 Vente på hinanden
 Turtagning i dialogen

Snakkehjørnet
 Samtale
 Sætte ord på tingene
 Se og læse bøger
 Stor viden – fortællinger
 Medier
 Opmærksomhed
 Små grupper af børn
 Dialog ved bordet

Sang og sang i den
 Rim og remser
 Sang og musik
 Ordlege
 Tegne – snak om det
 Rollelege for alle
 Væk nysgerrigheden
 Brug kroppen i legen
 Ud i naturen

Ordbogen
 Dagens ord
 Ordforklaring
 Gentagelser
 Introducere nye ord
 Fælles temaer
 Giv børnene taletid
 Tålmodighed
 Mime
 Forældresamarbejde

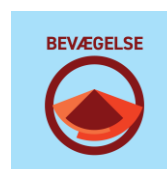
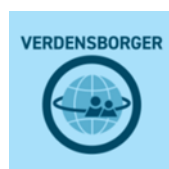
Idéland
 Selvbestemmelse
 Lydhør overfor børnenes ideer
 Medindflydelse
 Det fælles 3
 Sætte ord på børns handlinger

Kinderægget og hjerteblod
 Spejle børnene
 Italesætte følelser
 Sociale fællesskaber
 Guide børn i udsatte positioner
 Læse bøger om følelser
 Vis følelser gennem leg
 Empati

Vi vil også sige noget
 Kommunikation er de voksnes ansvar
 Snak langsomt
 Tydelig tale

Middelfart Kommune logo
 Geisted Børnehus

Krop, sanser og bevægelse³⁷

Alle er født læringsparate, og det vi sanser som børn, bliver en del af det, vi kan huske i fremtiden. Keld Fredens har en teori om at "Børn lærer med kroppen forrest"³⁸. Den læner vi os op af i Børnehuset og laver derfor pædagogiske læringsmiljøer i vuggestuen og i børnehaven, som giver børnene mulighed for at opleve bevægelse i hverdagen. Børn udvikler og lærer gennem kroppen, så bevægelse ser vi som et bredt læringsbegreb, hvor børnene udvikler sig fysisk, kognitivt og

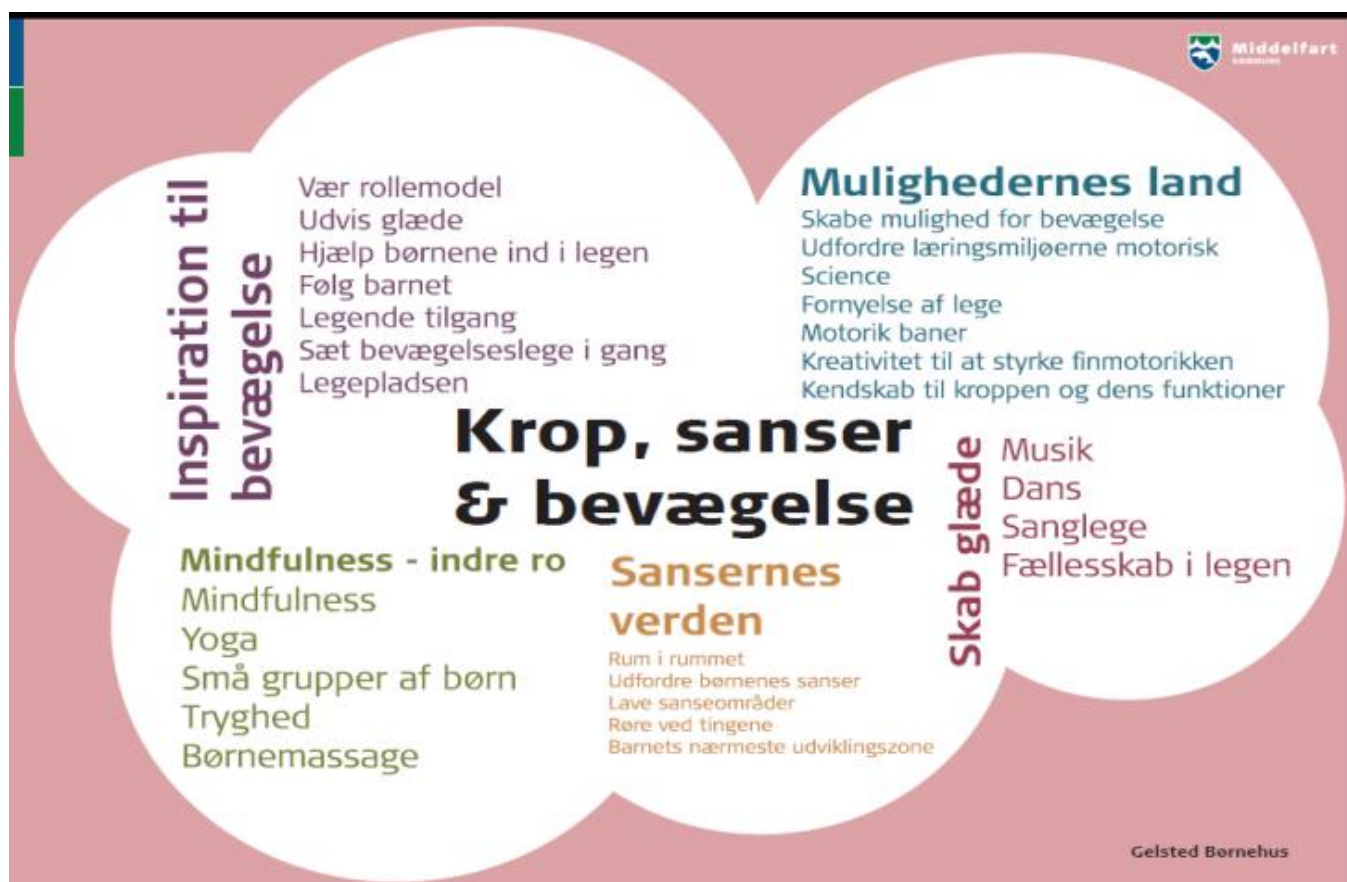
³⁶

https://www.google.dk/search?source=hp&ei=XArMX82zDofSkwW6uZKqDg&q=sprogtest+af+3+%C3%A5rige+i+middelfart&og=sprogtest+af+3+%C3%A5rige+i+Midde&gs_lcp=CgZwc3ktYWIQARgCMgUIIRCgATIFCCeQoAEyBQghEKABOgUIABCxAzoICAAQsQMqgwE6AggAOggILhCxAxCDAToFCC4QsQM6AgguOgQIABAKOgYIABAWEB46CAgAEByQChAeUIIJWOZGYNIdaABwAHgAgAGAAYgB4BKSAQQyMy41mAEAoAEBggEHZ3dzLXdpeg&scient=psy-ab#spf=1607207528768 Ordsky udarbejdet oktober 2019 efter oplæg af to-sprogs konsulent og sprogvejleder.

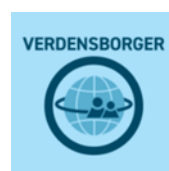
³⁷ <https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/Krop%2C%20sanser%20og%20bev%C3%A6gelse.pdf>

³⁸ <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/boern-udvikler-sig-kroppen-forrest>

følelsesmæssigt. Børnene har det ekstra sjovt, når de voksne er deltagende og udviser indlevelse i bevægelseslegene, og møder barnet med glæde og begejstring. Mange børn kan bedst lide at lege udenfor, da bevægelsesfriheden er større end indenfor.

Natur, udeliv og science³⁹

Naturen er en vigtig del af barndommen, og et led i barnets udvikling. Naturen giver børnene en større forståelse af sammenhæng mellem mennesker, samfundet, naturen og klimaet. Når børn leger udenfor, giver det grobund for nysgerrig, fantasi, eksperimentelle oplevelser og afprøvning af kroppen. Når vi bruger Science i vores børnehus, så handler det først og fremmest om at lade børnene være aktive og eksperimenterende. Det handler om, at de skal begynde at interessere sig for nogle sammenhænge. De fire elementer jord, vand, ild og luft er altid spændende at undersøge.

³⁹ <https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/Natur%2C%20udeliv%20og%20science.pdf>

Tanken med Science-tilgangen er, at børnene skal gå fra at få erfaringer med naturen til at få en forståelse for fænomener i naturen. Med andre ord, de skal kunne forholde sig til naturen og deres egen indvirkning på naturen.

Kultur, æstetik og fællesskab

Alle børn skal opleve, at få mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere. Oplevelserne er med til at stimulere børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed. Børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvem er jeg?

- Kulturelle forskelligheder
- Madkultur
- Familietræ
- Give plads til hinanden
- Temauger/kulturuger
- Snak om traditioner og højtid
- Børn mødes på kryds og tværs
- Ud af komfort zonen
- Prøv, hør og oplev
- Opfordre til forskellige legereationer
- Spejle sig i andre

Digital dannelse

- Bruge iPad sammen med en voksen
- Søge inspiration
- Etik
- Lille digital kulturel oplevelse
- "Læs bøger"
- Være undersøgende

Følg børnenes spor

- Gribe momentum
- Give plads til det nysgerrige barn
- Høre efter børnenes ideer
- Lytte til børnenes ønsker
- Flow
- Lege med
- Udvis glæde
- Børnefællesskaber

Ud af børnehuset

- Bondegårdsbesøg
- Zoo
- Gymnastiksalen
- Togtur
- Ud i naturen
- Nærmiljøet
- Plejehjemmet
- Samtaler om oplevelserne

Krea sjov

- Materialeforståelse
- Æstetiske læreprocesser
- Inkluder børnene i den kreative proces
- Eventyr ud af forskellige materialer
- Sanseforløb – børn er medskabere
- Ekspimentere med udtryksformer

Vi er alle kunstnere

- Børnene spiller på instrumenter
- Se teater og opfør teater
- Sanglege/fagtesange
- Udfør eventyr på forskellige måder
- Motorisk udfoldelse
- Gennem indtryk lave udtryk
- Cirkus

Kultur, æstetik & fællesskab

Gelsted Børnehus

Evalueringskultur

I vores pædagogiske praksis evaluerer vi dagligt på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det gør vi ved at se på børnegruppen, børnevenskaber, det pædagogiske læringsmiljø, nye tiltag, arrangementer, projekter og børnenes lege og barnets behov på selve dagen. Vi benytter dokumentation som fotos, video, observationer og praksisfortællinger til at evaluere på vores egen praksis. Systematisk evalueres der månedligt på gruppemøder, faglige møder og pædagogiske personalemøder. Der benyttes metoder som SMTTE, aktionslæring og pædagogiske handleplaner for børnegrupperne. Vi evaluerer for at bruge vores faglighed, og for at blive nysgerrige på børnenes udvikling. Der er frit metodevalg i Børnehuset.

På kommende pædagogiske personalemøder i 2021⁴⁰ vil den styrkende pædagogiske læreplan blive evalueret. Det sker ved, at der laves nedslag i den pædagogiske blomst. Hvis der fx er sket ændringer i den pædagogiske praksis i et af nedslagene, så ændres det i Gelsted Børnehus' s styrkede pædagogiske læreplan.

⁴⁰ Den styrkede pædagogiske læreplan skal evalueres hvert andet år. Næste gang er i 2022.